

گشکول

بافسیر: سفرنامه تاجیکستان

حسین وزادوی

انتشارات سلفین

سرفشنامه: وندادی، حسین _ ۱۳۲۲
عنوان و نام پدیدآور: کشکول / حسین وندادی
مشخصات نشر: ساری: شلفین، ۱۳۹۰
مشخصات ظاهری: ۳۱۴ ص
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۰-۱۰۲-۴
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: ادبیات فارسی - مجموعه‌ها - مسائل متفرقه
ردمبندی کنگره: ۱۳۸۹ ک ۵ ۹ و / PIR ۳۰۰۵
ردمبندی دیویی: ۸۰۸ / ۸
شماره کتابشناسی ملی: ۲۱۳۱۱۷۰

کشکول
حسین وندادی
❖❖❖❖❖
انتشارات شلفین
چاپ نخست - ۱۳۹۰ - ۱۰۰۰ نسخه
صفحه‌آراء: سمانه‌السادات خاتمی
طراح جلد: صفری ابراهیمی
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: نیما بابلر
مازندران - ساری
تلفن: ۲۲۷۶۹۰۰ - ۰۱۵۱
www.shelfin.com
Email: shelfin_sari@yahoo.com

حق چاپ محفوظ و مخصوص مؤلف است...

نسخه‌برداری با اشاره به مأخذ آزاد است.

فهرست

- ۱- پیش گفتار ۱۱
- ۲- بخش نخست - کوتاه و خواندنی ۱۷
- ۳- عکس دلدار (شعر) - قاسم کارنده ۳۱
- ۴- انسان نکو (شعر) - گلبرار رئیسی ۳۳
- ۵- عشق/love ۴۶
- ۶- دادم به اسمیان (شعر) - حجت‌الله حیدری ۴۷
- ۷- شمیم محبت (شعر) - ایرج اصغری ۴۸
- ۸- زندگی در حاشیه (شعر) - قصر امین‌پور ۵۸
- ۹- جنگل (شعر) - ایرج اصغری ۶۱
- ۱۰- سه ضرب‌المثل مازندرانی ۷۷
- ۱۱- روشنایی امید (شعر) - یدالله منتظری لمراسکی ۷۸
- ۱۲- هنرآفرین (شعر) - یدالله منتظری لمراسکی ۷۹
- ۱۳- هرمونیک ۸۰
- ۱۴- ابوسهل بیژن کوهی ۸۴
- ۱۵- پرنده گفت (شعر) - عباس قنبرپور ۸۹
- ۱۶- آوای پرندگان (شعر) - علی‌اکبر حسینی شیرازی ۹۰
- ۱۷- لای چین (شعر) - مهدی محمدنژاد کیاسری ۱۰۳
- ۱۸- بخش دوم - مقاله‌ها ۱۰۵
- ۱۹- ضرورت بازنگری در کارکرد واژه فرهنگ (مقاله) - سیروس پارسایی ۱۰۷
- ۲۰- فرهنگ سازی (مقاله) - محسن عمادیان ۱۱۱
- ۲۱- یادداشت (مقاله) - محسن عمادیان ۱۱۳

- ۲۲- بعضی اصطلاحات ادبی (مقاله) - حسین وندادی ۱۱۵
- ۲۳- من و عشق (شعر) - عباس قنبرپور ۱۲۵
- ۲۴- نگاهی اجمالی به شاهنامه فردوسی (مقاله) ایرج اصغری ۱۲۸
- ۲۵- مازندرون تاریخ پیر (مقاله) - گلبرار رئیسی ۱۳۳
- ۲۶- یک ترانه محلی ۱۳۵
- ۲۷- شعر یادواره (شعر محلی) - غلامرضا کبیری ۱۳۶
- ۲۸- چند ضرب المثل مازندرانی ۱۳۹
- ۲۹- زبان مردم مازندران (مقاله) علی اکبر حسینی شیرازی ۱۴۰
- ۳۰- چند رباعی از شاعر عباس صیوحی قمی ۱۵۱
- ۳۱- شوسیونه (شعر محلی) - حجت الله حیدری ۱۵۳
- ۳۲- حاج غلامرضا شاهسون، آصف الذوله ۱۵۴
- ۳۳- غم نیست (شعر) - حجت الله حیدری ۱۵۶
- ۳۴- چشمه مهتاب (شعر) - یدالله منتظری لمراسکی ۱۵۷
- ۳۵- مازندرانی؛ زبان یا لهجه (مقاله) - حسین وندادی ۱۵۸
- ۳۶- آتش دل (شعر) - تیمور داور ۱۷۲
- ۳۷- چگونه بزرگترین پارک ساری (کهنه باغ شاه) به تاراج رفت (مقاله) - حسین اسلامی ۱۷۳
- ۳۸- بندی دیگر از شعر «شوسیونه» (شعر محلی) - حجت الله حیدری ۱۷۷
- ۳۹- یک دوبیتی منسوب به امیر پازواری ۱۷۸
- ۴۰- قصیده ردیه (شعر) - قاسم کارنده ۱۷۹
- ۴۱- گاه شماری در فرهنگ ایرانی (مقاله) - حسین وندادی ۱۸۲
- ۴۲- کشتی (مقاله) - حسین وندادی ۱۸۵
- ۴۳- سه ضرب المثل مازندرانی ۱۸۸

- ۴۴- یک رباعی از با یزید بسطامی ۱۸۸
- ۴۵- جغرافیای عشق (مقاله) - یدالله منتظری ۱۸۹
- ۴۶- مرگ خورشید (شعر) - فخرالدین سورتیجی ۱۹۷
- ۴۷- آرش کمانگیر (شعر) - سیاوش کسرای ۲۰۱
- ۴۸- مازندران (مقاله) - حسین اسلامی ۲۱۸
- ۴۹- ایرانی؛ نه عجم (مقاله) - حسین وندادی ۲۲۸
- ۵۰- ساده (مقاله) - محسن عمادیان ۲۳۱
- ۵۱- دو ضرب المثل مازندرانی ۲۳۲
- ۵۲- دیوان مازندران (مقاله) - حسین وندادی ۲۳۳
- ۵۳- بندرگاه (مقاله) - محمدعلی حامدی ۲۳۷
- ۵۴- روی بندرگاه (شعر) - نیما یوشیج ۲۳۹
- ۵۵- نیما (مقاله) - جواد مجابی ۲۴۰
- ۵۶- مهر برادر (شعر) - شهریار ۲۴۴
- ۵۷- پند زمانه (شعر) - رودکی ۲۴۴
- ۵۸- سخن رباعی (مقاله) - محسن عمادیان ۲۴۵
- ۵۹- حکمت‌هایی از پیامبر اسلام (ص) ۲۴۸
- ۶۰- علامه محمدصالح مازندرانی (مقاله) - گلبرار رئیسی ۲۴۹
- ۶۱- موسیقی در ایران باستان (مقاله) - حسین وندادی ۲۵۴
- ۶۲- چند نکته پندآموز ۲۵۸
- ۶۳- به یاد کودکی (شعر) - ایرج اصغری ۲۵۹
- ۶۴- یادباد آن خاطرات کودکی (شعر) - قاسم کارنده ۲۶۱
- ۶۵- فرازهایی از بیانات علی (ع) ۲۶۴
- ۶۶- قصیده رانیّه انوری (مقاله) - محسن عمادیان ۲۶۵

۲۶۸	۶۷- یادداشتی دربارهٔ امیرها و کنزالاسرار (مقاله) - حجت‌الله حیدری
۲۸۰	۶۸- مرغ آمین (مقاله) - مختار عظیمی
۲۸۵	۶۹- مرغ آمین (شعر) - نیما یوشیج
۲۹۳	۷۰- چند ضرب‌المثل مازندرانی
۲۹۵	۷۱- ضمیمه (سفرنامهٔ تاجیکستان) - حسین وندادی
۲۹۶	۷۲- در این سفرنامه
۲۹۷	۷۳- تاجیکستان
۲۹۹	۷۴- حرکت از ساری
۳۰۶	۷۵- جمعه ۴ خرداد ۱۳۸۶
۳۱۲	۷۶- شنبه ۵ خرداد ۱۳۸۶
۳۱۵	۷۷- یکشنبه ۶ خرداد ۱۳۸۶
۳۲۱	۷۸- دوشنبه ۷ خرداد ۱۳۸۶
۳۳۳	۷۹- سه‌شنبه ۸ خرداد ۱۳۸۶
۳۴۲	۸۰- چهارشنبه ۹ خرداد ۱۳۸۶
۳۴۹	۸۱- پنجشنبه ۱۰ خرداد ۱۳۸۶
۳۵۳	۸۲- آخرین مطلب
۳۵۴	۸۳- دربارهٔ دکتر مهدی حمیدی شیرازی
۳۵۶	۸۴- ارمغان ری (شعر) - دکتر مهدی حمیدی شیرازی
۳۶۱	۸۵- نمایهٔ اشخاص، مکان‌ها، کتاب‌ها، مطبوعات و ...
۳۹۲	۸۶- نشانه‌های کوتاه شدهٔ نمایهٔ بالا
۳۹۳	۸۷- نمایهٔ واژه‌های مهم و کلیدی
۴۱۰	۸۸- نمایهٔ جمله‌های عربی
۴۱۱	۸۹- فهرست منابع

به نام دادارِ دادگر

پیش‌گفتار

در سال ۱۳۸۰ خ که بخشنامه‌ای به همراه آیین‌نامه و مرام‌نامه کانون بازنشستگان وزارت آموزش و پرورش ابلاغ شد و پس از تلاش چندین ساله، مجوز تأسیس کانون مستقل بازنشستگان فرهنگی صادر گردید. ما نیز در مرکز استان مازندران، کانون بازنشستگان فرهنگی را تشکیل و تأسیس نمودیم. و از جمله اهداف این کانون را در همان ابتدای تشکیل آن، ایجاد یک کتابخانه در کانون و گردآوری فرهنگیان بازنشسته‌ای قرار دادیم که دستی در قلم و شعر و هنر دارند تا کسانی که به تقاعد رسیده‌اند «بازایستاده» باشند نه «بازنشسته». این کار انجام گرفت. ابتدا تعدادی کتاب، با اهدای کتاب‌هایی از جانب فرهنگیان بازنشسته و شاغل، فراهم شد و کتابخانه کوچکی در داخل کانون به وجود آمد و آنگاه با دعوت از عده‌ای از فرهیختگان بازنشسته و بعضاً شاغل فرهنگی، اولین جلسه دانشوران فرهنگی در تاریخ ۱۳۸۱/۴/۵ خ در محل کانون بازنشستگان ساری تشکیل گردیده و موجودیت خود را اعلام نموده است. این جلسات که ماهی یک‌بار تشکیل می‌شده، پنج ماه ادامه یافت. که آخرین جلسه آن در روز شنبه چهارم آبان ماه ۱۳۸۱ خ بود، و پس از آن تعطیل شد و با استعفا و تعویض مدیریت کانون، به مدت هفت ماه این وقفه ادامه یافت.

کار اعضای دانشوران در این جلسات ماهیانه در بدو امر، خواندن مقاله و شعر و بحث‌های ادبی و دیدار با بعضی از مقامات محلی به اصرار مدیریت کانون جهت آگاه نمودن آن‌ها از کیفیت کار کانون و نیز جلسه دانشوران بود. که این، صد البته به مذاق عده‌ای از فرهیختگان خوش نیامد و خود را کنار کشیدند. پس از آن وقفه چند ماهه و تغییر ریاست کانون؛ به اصرار عده‌ای از فرهیختگان و اهل قلم، این بنده که در آن هنگام عضو هیأت مدیره کانون و کمترین عضو این جمع فرهیخته بودم، تشکیل مجدد جلسات فرهیختگان و دعوت از آن‌ها را به عهده گرفتم. و از این تاریخ (۱۳۸۲/۴/۱۸ خ) دومین مرحله جلسات ماهیانه فرهیختگان گرهنگی ساری از ناحیه ۱ و ۲ را تقریباً به طور مرتب هرماه یک بار برگزار نمودیم که گزارش جلسات آن‌ها با چکیده ریز مطالب هر جلسه در دفتری ثبت و موجود است. در طول این مدت که بیش از شصت جلسه کاری در آغاز هر ماه برگزار شده است، بحث‌های مختلف و متنوع علمی، ادبی، هنری، تاریخی، فلسفی و اجتماعی به تناسب در هر جلسه به عمل آمد. شرکت کنندگان در هر جلسه، مطالب و نوشته‌ها و یادداشت‌ها و مطالعات و نیز آخرین سروده‌های شعری خود را عرضه نموده‌اند تا مورد نقد و بحث و تحلیل قرار گیرد؛ که گاه موضوع این بحث‌ها به یک جلسه هم خاتمه نیافته به جلسات ماه‌های دیگر کشیده شده است. و در طی این مدت ده‌ها مقاله و شعر و صدها نکات سودمند در موضوعات مختلفی از علمی و ادبی و فلسفی و رجال و نکات باریک و ظریفی، که هر یک می‌تواند موضوع مقاله و کتابی باش، دیده نیز بین فرهیختگان به سرافت آن‌ها را دریافته و جمع‌آوری نموده بودند، ارائه و مورد نقد و بررسی و تحلیل و امعان نظر قرار گرفته است که بخشی از بحث‌های

دو گزارش جلسه هم در این مجموعه به نظر شما می‌رسد. علاوه بر این‌ها در طول این چند سال، ما توانستیم به اتفاق، مسافرت‌هایی به نقاط مختلف استان بنماییم و از آثار تاریخی و فرهنگی مختلف استان هم در ساری، بهشهر، یوش، دودانگه، چهاردانگه، سوادکوه، گرگان و گنبد قابوس دیدن نماییم.

بنده از یک سال پیش به این فکر افتادم که حیف است این همه مطالب متنوع و با ارزش که دوستان فرهیخته ما با زحمت بسیار فراهم می‌نمایند و آن‌ها را در این جلسات عرضه می‌دارند، به فراموشی سپرده شود. به این خاطر از میان همه آن مطالب متنوع و ارزنده، چکیده‌ای را به صورت گزینشی انتخاب نموده‌ام تا به شکل یک سینه، کشکول یا جُنگی درآید که بتواند مورد استفاده دیگران هم قرار گیرد، که نتیجه آن همین است که در اختیار شما می‌باشد.

مجموعه‌ای که در پیش روی شماست از دو قسمت تشکیل شده است که قسمت اول آن را کشکول نامیده‌ام و در دو بخش فراهم آمده است. که بخش اول آن شامل نکته‌های جالب و سخنان کوتاه و جملات کوتاه و بعضاً آموزنده و بیاد ماندنی است که از یک تا چند خط و در نهایت از یک بند یا پاراگراف چند خطی را دربر می‌گیرد و به تدریج به نکته‌هایی اختصاص می‌یابد که مطالب آن با توضیح و تشریح و گاه بحث و دقت بیشتری بیان شده که مقدار آن از یک بند نسبتاً بلند تا چند بند و در نهایت از نصف یک صفحه تا دو صفحه تجاوز نمی‌کند تا خوانندگان را خسته ننماید و در حجم و اندازه‌ای کم، مطالب و اطلاعات کافی در اختیار آن‌ها قرار دهد.

بخش دوم به مطالبی اختصاص یافته که به صورت مقاله و با توضیح کافی و به نسبت مفصل ارائه شده‌اند. این بخش نیز دربردارنده مقالات بسیار جالب علمی، ادبی، تاریخی، فرهنگی، و خواندنی در موضوع‌های مختلف و متنوع

است، که رضایت خاطر خوانندگان را فراهم خواهد کرد و اطلاعات کافی و موجز و مختصر در اختیارشان قرار خواهد داد. و در بین مطالب هر بخش هم شعرهایی از سروده‌های اعضای فرهیخته ودانشور، از فارسی و محلی، و نیز از شاعران دیگر و کلمات قصار و حکیمانۀ بزرگان و ضرب‌المثل‌ها، جهت انبساط خاطر آمده تا برای خواننده، تنوع ایجاد گردد و خسته‌کننده نباشد.

و قسمت دوم آن - که درحقیقت ضمیمه محسوب می‌شود - سفرنامه‌ای است که دربردارنده مطالب گوناگون؛ جالب؛ و خواندنی و به یادماندنی از دیدار چهار نفر از اعضای فرهیختگان، از کشور فارسی زبان و آریایی نژادان تاجیکستان؛ که می‌تواند برای خواننده علاقه‌مند، بسیار جذاب و دل‌انگیز و دلربا باشد و اطلاعاتی از آن سرزمین به او بدهد.

گفتنی است که در طول این چند سال، همواره نظرم آن بر کیفیت جلسات بوده است و نه بر کمیت آن؛ و در این فاصله چند ساله، بسیاری از فرهیختگان و عزیزان و دانشوران و اهل قلم و شعر و هنر یا به دلیل بیماری و کهولت سن و یا مشکلات جسمی و زندگی، نتوانستند به همکاری خود با گروه ادامه بدهند و یا زود هنگام به دیار باقی شتافتند. و البته افراد فرهیخته دیگری به این جمع افزوده شده‌اند. اینجا با احترام به همه آن عزیزان و فرزندان پرتلاش، نام شریف همه‌شان را که از ابتدای مرحله دوم، یعنی از تیر ماه ۱۳۸۲ خ به طور مستمر و دایم در این جمع بوده‌اند و هستند و یا رفته‌اند، به ترتیب الف و ب (که شیوه ما درنوشتن گزارش هر جلسه بود) در ذیل یاد می‌کنم تا سپاسی باشد، هرچند کوچک، از آن بزرگواران. و امیدوارم تا این توفیق را داشته باشم که مجموعه

دوم این کثکول را در سال‌های آینده به همین صورت به حضور شریف خوانندگان محترم تقدیم دارم:

- ۱- آقای حسین اسلامی
- ۲- آقای ایرج اصغری
- ۳- آقای سیروس پاسایی
- ۴- آقای محمدعلی حامدی
- ۵- آقای حبیب‌الله حیدری سوادکوهی
- ۶- آقای علی اکبر حسینی شیرازی
- ۷- آقای احمد داداشی
- ۸- آقای حسین دهقانکار
- ۹- آقای گلبرار رئیسی
- ۱۰- آقای احمد سبطی
- ۱۱- آقای فخرالدین سورتیجی (از اعضای اولیه که اکنون به خاطر مشکلات جسمی نمی‌آیند)
- ۱۲- آقای مختار عظیمی
- ۱۳- آقای محسن عمادیان
- ۱۴- آقای عباس قنبرپور
- ۱۵- آقای قاسم کارنده
- ۱۶- آقای غلامرضا کبیری (که ایشان هم که اکنون به خاطر مشکلات جسمی نمی‌آیند)
- ۱۷- شادروان مهدی محمدنژاد کیاسری (از اعضای فعال اولیه که به دیار باقی شتافتند)
- ۱۸- آقای یدالله منتظری
- ۱۹- آقای حسین وندادی

یادآوری این نکته ضروری است که جلسات ماهیانه ما در طول این چند سال، جز یک یا دو جلسه که در نمازخانه و یک جلسه هم در سالن اجتماعات آموزش و پرورش ناحیه ۲ برگزار شده بود، بقیه در محل کانون بازنشستگان ناحیه ۲ برگزار شده است. ولی از آبان ماه ۱۳۸۷ خ محل آن به پژوهشکده ساری‌شناسی انتقال یافته و هم‌اکنون نیز در همین مکان برگزار می‌شود. درضمن، در پایان کتاب هم برای آسانی کار پژوهندگان دو نمایه آمده تا دسترسی مطالب و نوشته‌ها برای پژوهندگان آسانتر باشد.

حسین وندادی

۱۳۸۸/۱۱/۲